

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve(...) felperesnek a Rátky és Társa Ügyvédi Iroda (... ügyintéző: dr. Richter Attila ügyvéd) által képviselt ... (...) alperes ellen szerződés részleges érvénytelenségének a megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. április 6-án kelt 17.G.42.564/2016/17. számú ítélete ellen az alperes részéről 18. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 48.000 (Negyvennyolcezer) forint, valamint 73.440 (Hetvenháromezer-négyszáznegyven) forint + áfa összegű együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében kérte az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése, a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. § (1) bekezdésének a), b) és j) pontjai alapján annak megállapítását, hogy az alperessel ...-én kötött kölcsönszerződés I.4. pontjának az a része „Felek kijelentik, és kötelezik magukat arra, hogy bármely elszámolási vita, illetve banki igény kielégítés esetére, vagy a jelen okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tartozás mértékére, a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítása, valamint bármely egyéb a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az Adós Banknál vezetett számlái, és a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el, mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot.

Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetése esetén a végrehajtás alapjául szolgáló, mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozást, továbbá a fent hivatkozott tényeket jelen okirat mellett, az Adós Banknál vezetett számláiról, illetve a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására a felek jelen okirat aláírásával kötelezettséget vállaltak.

Felek/Adós felkéri(k) a jelen okiratot szerkesztő közjegyzőt, vagy egyébként illetékességgel bíró közjegyzőt, hogy a fenti kölcsönből fennálló kölcsön és járulékaik, továbbá egyéb tartozása mértékét, továbbá a fent hivatkozott tényeket, adatokat esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén, a Bank felkérésére az Adósok banknál vezetett számlái, a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján és

nyilvántartásokba való betekintéssel közjegyzői tanúsítványba foglaltan tanúsítsa, e tekintetben a banktitok megtartásának kötelezettsége alól a felmentést megadják.” tisztességtelen kikötés, ezért a kölcsönszerződés részlegesen érvénytelen. A támadott kikötés a Rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontjába ütközik, mert a felperest elzárta a szerződésszerű teljesítéssel kapcsolatos egyeztetési folyamatból; a Rendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontja alapján pedig azért tisztességtelen, mert a fogyasztóra hátrányosan megfordítja a bizonyítási terhet.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását, vitatta, hogy a kikötés a Rendelet 1. § (1) bekezdésének a), b) és j) pontjaiba ütközzön.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felek által ... napján megkötött ... számú lakásvásárlási kölcsönszerződés I.4. pontja érvénytelen, kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 48.700 forint perköltséget.

Határozata indoklásában rögzítette, hogy a peres felek ...-én CHF alapú elszámolással ingatlanvásárlási kölcsönszerződést kötöttek, melynek I.4. pontjában a szerződés alapján fennálló kölcsön- és egyéb tartozás mértéke tekintetében az alperes nyilvántartásai és könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadták el mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot azzal, hogy amennyiben a felperes nem vagy nem szerződésszerűen teljesít, a végrehajtás alapjául szolgáló kölcsön és tartozás összegét a banki nyilvántartásokról készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelyet a felek a szerződés aláírásával elfogadtak.

A felperes keresetét a szerződéskötéskor hatályos rPtk. 209. § (1) és (3) bekezdései, 209/A. § (2) bekezdése, a Rendelet 1. § (1) bekezdésének a), b) és j) pontjai alapján bírálta el és megállapította, hogy a kölcsönszerződés I.4. pontja a Rendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontjába ütközik.

A felperes ugyanis a támadott kikötésben alávetette magát a bank által vezetett könyvekben és nyilvántartásokban foglalt adatoknak, amellyel lemondott arról a lehetőségről, hogy vita esetén kétségbe vonja az alperes által meghatározott tartozása összegét. Ez azt jelenti, hogy az alperes jogosult a perbeli kikötés, valamint a saját nyilvántartásai alapján meghatározni a követelés összegét és azt közjegyző előtt közokiratba foglaltatni. Ezt a közokiratot - amely tartalmazza az alperes által kiszámolt követelés pontos összegét is - a szerződés megkötésekor hatályos 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. § (1) bekezdése alapján végrehajtási záradékkal lehet ellátni. Mindez pedig azzal a következménnyel jár, hogy a felperes az ellene indított végrehajtási eljárást megszüntetni, illetve korlátozni csak akkor tudja, ha az alperessel szemben indított perben az 1952. évi III. törvény (rPp.) 164. § (1) bekezdése alapján bizonyítja a rPp. 369. § b) pontjában foglaltakat. Főszabályként az alperest terheli a követelése pontos összegének a bizonyítása a felperes ellen a kölcsöntartozás megfizetése iránt indított perben, a kikötés azonban lehetőséget biztosít a banknak arra, hogy ezt a bizonyítási terhet a fogyasztó terhére megfordítsa.

Több eseti döntésre hivatkozva kifejtette, egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a sérelmezett szerződési feltétel alkalmas a fogyasztó és a hitelező közötti egyenlőtlenség előidézésére és a hitelezőt olyan előnyhöz juttatja, amely megkönnyíti a fogyasztóval szembeni igényérvényesítést, egyidejűleg megnehezíti az utóbbi helyzetét a hitelező könyveiben, nyilvántartásaiban szereplő tartozás összegének a vitatása során.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte a megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállás feltáráshoz szükséges bizonyítást lefolytatta, azonban a bizonyítékokat nem világos rendszerben, nem okszerűen, nem zárt logikai rendben és nem jogszerűen értékelte, emiatt helytelen jogi következtetéseket vont le.

Eseti döntésekre hivatkozva részletesen kifejtette azt az álláspontját, az elsőfokú bíróságnak

hivatalból vizsgálnia kellett volna, hogy jelen perben a rPp. 123. §-ában előírt feltételek fennállnak-e, a felperesnek nincs jogmegóvásra szüksége, ezért a megállapítási kereset előterjesztése nem megengedett.

Érdemben sem alapos a kereset, a vitatott kikötés a jogszabályi előírásokhoz képest nem tartalmaz hátrányos eltérést, nem biztosít többletjogosultságot a bank számára és nem teszi az ügyfél szerződéses kötelezettségét terheesebbé, nem csorbítja a szerződésből eredő jogait és igényérvényesítési lehetőségét sem, ezért a Rendelet 1. § (1) bekezdésének a), b) és j) pontjaiba való ütközése nem állítható meg.

Önmagában a tartozás összegének a kimutatása és igazolása nem jogosítja fel a bankot arra, hogy az ügyfél szerződésszerű teljesítését megállapítsa. A vitatott kikötés nem zárja ki, de nem is korlátozza a fogyasztó igényérvényesítési lehetőségét, mivel nem jár azzal, hogy a végrehajtás során ne kérhetné a követelés érvényes létrejöttének a bírósági felülvizsgálatát, vagy a tartozás összegének a korlátozását, amennyiben az a bank nyilvántartásai alapján, de a saját számításától eltérően került meghatározásra. A bizonyítási teher azért nem fordul meg a hátrányára, mert a közjegyzői okirattal szemben az ellenbizonyítás a rPp. 195. § (6) és (7) bekezdései alapján eleve a felperest terheli. Kiemelte továbbá, hogy a felperes tartozásának a nyilvántartása, annak az időszakonkénti közlése a bank jogszabályokban előírt kötelezettsége, melynek kereteit ugyancsak a jogszabályok rögzítik és a nyilvántartásokat a Magyar Nemzeti Bank folyamatosan ellenőrzi [1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 13. § (1) bekezdés a) pont, 131. § (1) és (2) bekezdés, 275. § (1) bekezdés a) és b) pont]. A nyilvántartáshoz szükséges erőforrásokkal a bank rendelkezik és érdekében is áll az adatok kezelése, aktualizálása.

Az alperes a fellebbezése kiegészítéseiben hivatkozott arra is, hogy a kikötés a végrehajtási záradékkal ellátott okiraton alapuló közvetlen bírósági végrehajtás jogszabályi előírásai szerződésbe átültetésére irányult; a Vht. szerződéskötéskor hatályos 21. § (1) és (2) bekezdéseiben, valamint az 1991. évi XLI. törvény 111-112. §-aiban, továbbá a rPp. 195. § (1) és (6) bekezdéseiben foglaltakkal összhangban álló rendelkezést tartalmaz, így a rPtk. 209. § (6) bekezdése alapján nem minősülhet tisztességtelennek.

A támadott kikötés semmilyen rendelkezést nem tartalmaz arra, hogy a ténytanúsítványban foglaltakat az ügyfél utóbb ne vitathatná. A rPp. 164. § (1) bekezdése alapján a végrehajtás megszüntetési (korlátozási) perben egyébként is az ügyfelet terhelne a banki nyilvántartással szemben annak bizonyítása, hogy az abban rögzítettekkel szemben más összeget teljesített, így a vitatott kikötés valójában nem fordítja meg a bizonyítási terhet és nem tekinthető a bank részére biztosított olyan korlátlan felhatalmazásnak, amely az ügyfél által a továbbiakban nem kifogásolható módon tartalmazza a végrehajtandó tartozás összegét.

A vitatott kikötés nem jogosítja a szerződés rendelkezéseinek értelmezésére sem és nem az adós teljesítése szerződésszerűségének a megállapítására vonatkozik. Önmagában a tartozás összezszerűségének a kimutatása és igazolása semmilyen szerződéses rendelkezés bank általi egyoldalú interpretációját nem teszi lehetővé, sem kizárólagosan, sem egyéb módon nem jogosítja fel a bankot arra, hogy akár a saját, akár az ügyfél szerződésszerű teljesítését megállapítsa.

Nem ütközik a kikötés a Rendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontjába sem, mert nem eredményezi a bizonyítási teher fogyasztó hátrányára történő megfordulását. Önmagában a felek azon kikötése, hogy a ténytanúsítványt közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítéknak fogadják el, nem jelent semmilyen eltérést az erre vonatkozó jogszabályi előírásokhoz képest, mivel a közjegyzői ténytanúsítványhoz, mint közokirathoz egyébként is a rPp. 195. § (1) bekezdésében meghatározott bizonyító erő fűződik, ugyanakkor a ténytanúsítvánnyal mint közokirattal szemben is helye van az ellenbizonyításnak a rPp. 195. § (6) és (7) bekezdései alapján, ettől a lehetőségtől a vitatott kikötés nem fosztja meg a fogyasztót.

A kölcsönszerződés I.4. pontja felperes által támadott rendelkezései tisztességét támasztja alá a Bázel II. Validációs Kézikönyv, továbbá az Üzletszabályzat 3.2. pontja, a rHpt. 206. § (1) és (2)

bekezdései, ezekből következően a jóhiszeműség és a tisztességesség követelményét nem sérti, egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára nem bontja meg a szerződésből eredő jogosultságok és kötelezettségek egyensúlyát, ezért a rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján sem tekinthető tisztességtelen szerződési feltételnek.

Az érvelése alátámasztására több eseti döntésre, - többek között - a Kúria Gfv.VII.30.285/2017/5. számú, a Gfv.VII.30.356/2017/4. számú ítéleteire hivatkozott.

Végül az Európai Unió Bírósága (EUB) C-34/18. számú ítéletében foglaltakat ismertetve kitért arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.356/2017/8. számú végzése szerint előkérdésnek tekintett határozat a fentiekől eltérő jogi következtetés levonását, az elsőfokú ítélet helybenhagyását nem teszi szükségessé.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes perköltségben marasztalását kérte.

Véleménye szerint az alperes olyan szerződési feltételt alkalmaz, amely a rHpt. 51. § (1) bekezdés b) pontjába és (2) bekezdés b) pontjába ütközően a banktitkot sérti, mivel a rHpt. 51. § (1) bekezdés c) pontja kifejezetten a lejárt követelés érvényesítése esetében ad lehetőséget a banknak az adatok kiadására. A kikötés ugyanakkor azt engedi az alperesnek, hogy a felperes által külön megtett vagy a szerződésbe foglalt kifejezett és egyértelmű nyilatkozata, felhatalmazása nélkül szolgáltatson ki adatokat harmadik személynek. Ennek hiányában a közjegyző nem tekinthet be a bank könyveibe és ténytanúsítványt sem állíthat ki jogszerűen. Hangsúlyozta, hogy a tisztességtelenség nem az alperes nyilvántartásvezetési tevékenységét illetően áll fenn, a kikötés azért tisztességtelen, mert a nyilvántartása alapján egyoldalúan dönthet az adós szerződésszerű teljesítéséről, ezért a kikötés a Rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontjába ütközik.

Változatlanul állította azt is, hogy a vitatott kikötés a Rendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontjába ütközik, mert a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg. Nem csak abból kell ugyanis kiindulni, hogy a felperes ellen végrehajtási eljárás indul, a teljesítése szerződésszerűségének a megállapítása érdekében a felek között egyeztetési tárgyalások is folyhatnak, a vitatott kikötés alapján azonban a bank nem köteles az adóssal elszámolni.

A feltétel azért is tisztességtelen, mert az adós a közjegyzői okiratban olyan tartozás fennállását ismerte el előre, amely még nem állhatott fenn és a szerződésszerű teljesítés esetén sem következhetett be.

A bank a nyilvántartásaiban meghatározott és az adós által előre elfogadott követelése igazolására vonatkozó kötelezettségének akkor tud eleget tenni, akkor indulhat meg a végrehajtási eljárás, ha rendelkezésre áll az összecszerűséget rögzítő közjegyzői ténytanúsítvány, mely végrehajtható okiratnak minősül, ennek alapja pedig az, hogy a felperes a szerződésben a banki nyilvántartást előre hitelesnek fogadja el. A záradékolás azt jelenti, hogy a végrehajtási eljárás megindul, a felperes pedig csak végrehajtási perben, annak szabályai szerint vitathatja a követelést és őt terheli a bizonyítás. Amennyiben ténytanúsítvány nem áll rendelkezésre, akkor a bank fizetési meghagyás útján vagy perben érvényesítheti az igényét és az adós vitatása esetén neki kell bizonyítania a követelés összecszerűségét is. A tényállítása alapja nem vitásan a saját nyilvántartása lehet, főszabály szerint azonban őt fogja terhelni a bizonyítás és annak elmulasztása következménye is.

A támadott kikötés a tartozás pontos összegének meghatározása nélkül tett, az alperest a követelése összegének egyoldalú meghatározására feljogosító és az abban foglaltakat feltétel nélkül elfogadó nyilatkozat volt, amely alkalmas arra, hogy azt bárki tartozáselismerő nyilatkozatnak tekintse.

Az alperes fellebbezése megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához kellően feltárta, azonban abból tévesen vonta le azt a következtetését, hogy a perbeli kölcsönszerződés I.4. pontjának keresettel

vitatott része tisztességtelenség miatti érvénytelensége megállapításának van helye a Rendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontja alapján.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla azt az alperesi fellebbezési okfejtést, hogy az elsőfokú bíróság mulasztott azzal, hogy nem vizsgálta a rPp. 123. §-ában előírt feltételek fennállását, jogmegóvási szükséghelyzet hiányában a szerződés részleges érvénytelenségének a megállapítására irányuló kereset elutasításának lett volna helye.

Kiemeli a Fővárosi Ítéltábla, hogy az 5/2013. számú Polgári jogegységi határozat 1. pontja értelmében a rPtk. 239/A. §-a alapján a szerződés érvénytelenségének (részleges érvénytelenségének) megállapítása iránt indított perben nem kell vizsgálni a rPp. 123. §-ában megfogalmazott feltételek fennállását. A határozat indokolásának a III.1. pontja szerint a rPtk. 239/A. §-a önálló jogszabályi felhatalmazást biztosít a perindító fél számára, amely mentesülést jelent a rPp. 123. §-ában foglalt feltételek fennállásának az igazolása alól; a rPtk. 239/A. § (1) bekezdése a rPp. rendelkezéséhez képest speciális szabályként a perbeli jogvitában engedi megállapítási kereset előterjesztését, ugyanakkor kizárja az általános szabály, a rPp. 123. §-ának az alkalmazását.

A rPtk. 209. § (1) bekezdése szerinti tisztességtelenségre alapított semmisségi kereset elbírálása során elsődlegesen az tisztázandó, hogy a vitatott általános szerződési feltétel, illetve fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel tisztességtelenségének a megállapítása jogszabályi korlátba ütközik-e, a perbeli szerződés megkötésekor hatályos rPtk. 209. § (5) bekezdése értelmében ugyanis nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg.

A szerződés I.4. pontja tisztességtelensége vizsgálatának a rPtk. 209. § (5) bekezdése szerinti kizártsága az alperest terhelő adatkezelési, nyilvántartási kötelezettségből nem következik. A vitatott pont ugyanis rendelkezést tartalmaz a banki adatok helytállóságának, az azok alapján kiállításra kerülő közjegyzői ténytanúsítványnak a fogyasztó általi előre elfogadására, a hitelező nyilvántartásai, saját üzleti könyvei, az adós számlái alapján kiállított közokirat szerint fennálló mindenkor tartozás előre elismerésére, ez viszont nem minősül olyan szerződési tartalomnak, amely kógens jogszabályi rendelkezéssel azonos lenne, vagy amelyik - diszpozitív szabályként - a felek eltérő megállapodása hiányában is a szerződés részévé válna, mindezzel tekintettel nem tévedett az elsőfokú bíróság amikor a keresetet érdemben vizsgálta.

A rPtk. 209. § (3) bekezdése értelmében külön jogszabály meghatározhatja azokat a feltételeket, amelyek a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősülnek, vagy amelyeket az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek kell tekinteni.

Azokat a szerződési feltételeket, amelyek a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősülnek („feketelista”), továbbá amelyeket az ellenkező bizonyításáig kell tisztességtelennek tekinteni („szürkelistát”), a perbeli kölcsönszerződés megkötésekor hatályban volt Rendelet 1. § (1) bekezdése, illetve 2. §-a tartalmazta.

Amennyiben a semmisségi kereset alapján vizsgálandó feltétel a fenti két lista bármelyik tényállását kimeríti, akkor a jogszabály erejénél fogva (ex lege) tisztességtelenség áll fenn, az érvénytelenség tehát mérlegelést nem igényelve megállapítandó; ha az állított tényállás kívül esik a Rendeletben tisztességtelennek minősített szerződési feltételek esetkörén, a bíróságnak a rPtk. 209. § (1) és (2) bekezdései alapján vizsgálva, illetve az Európai Unió Bírósága által a C-415/11. számú, ún. „Aziz” ítéletben kidolgozott tisztességtelenségi teszt elvégzésével kell megállapítania, hogy a konkrét esetben a kikötés alkalmas-e a felek szerződésből eredő jogai közötti egyensúly fogyasztó

hátrányára történő indokolatlan megbontására.

A Rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint az olyan tartalmú kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő fél részére a saját teljesítése szerződésszerűségének a megítélésére kizárólagos jogosultságot biztosít. Tekintettel arra, hogy a kölcsönszerződés I.4. pontjának a szövegezése a rPtk. 207. § (1) bekezdése alkalmazásával értelmezve nem tartalmaz olyan jelentéssel bíró kifejezett rendelkezést, amely az alperest jogosítaná a saját teljesítése megítélésére, osztotta a Fővárosi Ítéltábla azt a fellebbezési érvelést, hogy a részleges érvénytelenség megállapításának a Rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja alapján, ezen esetkörbe tartozó szerződéses rendelkezés hiányában nincs helye, az e körbeni fellebbezési ellenkérelem az alkalmazni kért jogszabályhely téves értelmezésén alapult.

Helytelenül értékelte az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés I.4. pontját akként, hogy a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg, illetve az igényérvényesítési lehetőségét negatívan érinti.

A bizonyítási teher fogalmilag annak a meghatározása, hogy a per eldöntése szempontjából jelentős valamely tény bizonyítása melyik fél kötelezettsége és a bizonyítatlanság jogkövetkezményével melyik félnek kell számolnia. A bizonyítási teherre vonatkozó alapelvi, a rPp. 3. § (3) bekezdése és a rPp. 164. § (1) bekezdése szerinti általános szabályozás szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el és ugyanezen fél tartozik viselni a bizonyítás sikertelenségének a következményeit is.

Ebből következően a perbeli kölcsönszerződésből eredő valamely követelés érvényesítése iránt a jelen per felperese ellen indított perben a pénzintézetet terhelne annak bizonyítása, hogy a szerződés alapján milyen hitelösszeg folyósítására került sor, a felperesnek mekkora összegű tartozása keletkezett, abból mennyit fizetett vissza és még milyen összeggel tartozik. Ezen tények bizonyítása körében a bank - adósi elismerés, illetve felhatalmazás hiányában is - okirati bizonyítékként felhasználhatja a nyilvántartásait, az üzleti könyveit, azok alapján kérheti az aktuális tartozás közjegyzői tanúsítványban rögzítését, ezen okiratokkal szemben viszont a tartalmuk egészbeni vagy részbeni vitatása mellett a felperes az eljárásjogi szabályok szerint ellenbizonyítással élhet. A vitatott szerződéses nyilatkozat tehát a peres eljárásbeli, igényérvényesítési jogaira semmilyen módon nem hat ki, egyik fél irányában sem eredményezi a bizonyítási teher módosulását, a fogyasztó jogai korlátozását vagy kizárását.

Ezzel azonos jogi következtetés levonása indokolt a Vht. szabályai alapján is, bár a perbeli kölcsönszerződés közjegyzői okiratba foglalása nem történt meg, a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben előadottakra is figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakra mutat rá.

A perbeli kölcsönszerződés megkötésének idején hatályos Vht. 21. § (1) bekezdése [jelenleg 23/C. § (1) bekezdése] értelmében végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és az ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét. Amennyiben a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. 21. § (2) bekezdése [jelenleg 23/C. § (2) bekezdése] szerint az is szükséges, hogy a feltétel vagy az időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa. A közokiratba foglalt kölcsönszerződés, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kibocsátásának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt ugyancsak közokiratba foglalt jognyilatkozattal a szerződést felmondta. A szerződésszegés tényleges bekövetkezése és az emiatt közölt felmondás jogszerűsége a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e körben

elégséges a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata. Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján a közjegyző az 1991. évi XLI. törvény 111. § (1) bekezdése alapján jogi jelentőségű tényeket tartalmazó ténytanúsító okiratban rögzítheti, ennek megfelelő okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is igényelheti a közjegyzőtől, ha az adóssal kötött szerződésben erről külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a hitelek és ténytanúsítvány kiállításának az alapjául szolgálhatnak.

Amennyiben a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós valóban a rPp. 369. §-a szerinti végrehajtási perre kényszerül, ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői ténytanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben részletezett szabályokból és nem a felek megállapodásából következik.

Mindezért a kölcsönszerződés vitatott pontja nem biztosít többlet jogosultságot az alperes részére és nem ró többlet kötelezettséget a felperesre, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján egyébként megilletnék, illetőleg terhelnék.

Helytálló az a fellebbezési érvelés is, hogy a vitatott kikötés a rPtk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozáselismerésnek, vagy annak megfelelő joghatással bíró nyilatkozatnak sem minősülhet. A rPtk. 242. § (1) és (2) bekezdései alkalmazásához fűződő egységes bírói gyakorlat szerint a fél nyilatkozatához a tartozáselismerés jogkövetkezményei akkor fűződhetnek, ha a tartozás elismerése magyarázatot nem igénylő módon, kifejezetten és félreérthetetlenül történt meg (EBH2000. 309.), ezen elvárásnak pedig csak az olyan nyilatkozat felelhet meg, amely már fennálló, összecszerűen meghatározott követelésre vonatkozott.

A kölcsönszerződés I.4. pontjában foglaltak a fent kifejtettek szerint nem könnyítik meg a banki igényérvényesítés lehetőségeit és a felperes jogi helyzetét érdemben nem érintve nem teszik hátrányosabbá a bizonyítási teher alakulása tekintetében az általános jogi szabályozással meghatározott jogosultságait, illetve igényérvényesítési lehetőségét, ezért nem áll fenn a Rendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontja szerinti esetkör, és ugyanezen okból a tisztességtelenség megállapítására a rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján sincs mód.

A fellebbezési ellenkérelemben szereplő banktitok sérelmére hivatkozás pedig tényalap nélküli, figyelemmel arra, hogy a vitatott szerződési pont egyértelműen tartalmazza azt, hogy a szerződő felek a banktitok megtartásának kötelezettsége alóli felmentést a közjegyző számára megadják.

Mindezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a megváltozott pernyertesség folytán az elsőfokú perköltség viselésére is kiterjedően - a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A fellebbezés eredményre vezetett, ezért a Fővárosi Ítéltábla a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes első- és másodfokú együttes perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésének a) pontja és (2) bekezdése alapján - az első- és másodfokú eljárásban mindösszesen 4,5 munkaóránál felszámítható, a tényleges ügyvédi tevékenységhez igazodóan - meghatározott 73.440 forint + áfa jogi képviselési munkadíjból, valamint az általa lerótt 48.000 forint jogorvoslati illeték összegéből áll.

Budapest, 2020. február 4.

. Kurucz Zsuzsánna s. k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.
előadó bíró

. Felker László s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
Szigeti Krisztina
tisztviselő